

Kristoffer Almlunds translokationstale

Taler

Kristoffer Høy Sidenius
Rektor på Gribskov
Gymnasium

Dato

26. juni 2015

Sted

Gribskov Gymnasium

Kære studenter,

I dag er jeres festdag. Vi fejrer, at I nu har klaret 3 år i gymnasiet. 3 år som forhåbentlig har været lærerige, udfordrende, sjove, overraskende og fulde af oplevelser. Jeg ønsker jer stort tillykke med jeres studentereksamen. Og også et stort tillykke til jeres forældre, som sidder her i dag og ser glade og stolte ud. Det samme gælder jeres dygtige lærere, for uden dem var det heller ikke gået, så også tillykke til dem.

I er nu alle klar til at kaste jer ud i livet. Hvad enten I har kæmpet for at bestå eller har over 12 i snit (med de regnetekniske finurligheder, der giver det), så står verden nu åben for jer. Med et eksamensbevis fra Gribskov Gymnasium i hånden, kan I komme ind på et utal af korte, mellemlange og lange videregående uddannelser. Men det er nu helt ok med mig, hvis I ikke skynder jer med at vælge jeres næste uddannelse.

Nyd tiden nu! Fest igennem et par uger. Tag det med ro. Vær ikke bange for et sabbatår eller flere. Overvej, hvad I gerne vil lave. Lad lysten drive værket! Lad jer ikke stresse af forventningspresset fra samfundet, politikere og jeres forældre. I skal nok nå det hele! I skal nok ”blive” til noget! Hvad I bliver, er ikke vigtigt – men at I er i live og nyder det med engagement og nysgerrighed – det er det der tæller.

Engagement og nysgerrighed har kendetegnet jer som årgang. I har alle på forskellig vis præget Gribskov Gymnasium med jeres entusiasme i de forskellige fag (i større eller mindre grad), med jeres deltagelse i særlige aktiviteter som f.eks. den årlige Naturvidenskabsfestival og vores udsendte Sprogpatruljer. Nogle af jer har sat jeres personlige aftryk med deltagelse i elevrådet, Operation Dagsværk,

frivillig musik, det Gyldne Bånd eller skolekomedien. Andre har på idrætslinjen trænet både børn og voksne forskellige steder i Gribskov Kommune, og nogle har udforsket erhvervslivet i Business Master Class. I har alle, og det har imponeret og glædet mig dagligt, bidraget til at skabe et helt særligt fællesskab, hvor der er plads til alle og højt til loftet. I har gjort, at Gribskov Gymnasium er et dejligt sted at være, og I vil blive savnet, når I rejser videre ud i verden. Så husk at komme tilbage i november til SFN (sidste fredag i november), hvor 4.g'ere, 5.g'ere, osv. mødes og mindes deres gymnasietid og får en enkelt øl med deres gamle lærere og mig.

Nu handler det så for jer om at se fremad. Derfor bliver det centrale ord til jer naturligvis årets ord på Gribskov Gymnasium: "vision". Et ord, som I har måttet høre mig sige igen og igen, fordi I i dette skoleår alle har været med til at udvikle Gribskov Gymnasiums nye vision, (som jeg forventer, I nu kan i søvne!). *Lasse – vil du?*

Tak!

Et forslag til skolens vision (nærmest formuleret som et slogan), som blev forkastet i processen var: "Gribskov Gymnasium - messing with your mind". Dette var lidt for kækt som skolens vision, men ikke desto mindre er det, hvad jeg håber, at Gribskov Gymnasium har gjort ved jer. Jeg håber, at jeres hjerne er blevet twistet, at jeres forståelse af verden er blevet vendt op og ned, at I er blevet klogere og måske endda, at I ved, at I ikke ved alt. At I kort sagt er blevet alment dannede og har fået smag for, hvor mangfoldig verden er – og har fået lyst til at udforske den. Så uanset om I ved, hvad I vil, eller ikke gør, så har I alle sammen fået almen dannelse og en meget stærk faglighed med i bagagen her fra Gribskov Gymnasium.

Nu er det så blevet tid til at skabe en vision for jer selv og jeres liv. Men "Hvad var det nu en vision var?", tænker enkelte af jer måske? En vision er, som vores bestyrelsesformand, Carl-Jørgen, formulerede det i processen: "det der er inden for synsvidde men uden for rækkevidde". Det er en drøm; det er noget man stræber efter. En vision kan være stor eller lille. I tænker måske: "jeg vil være lykkelig", "jeg vil være rig", "jeg vil hjælpe andre", "jeg vil være astrofysiker og udforske Mars", "jeg vil have 10 børn og bo i kollektiv", "jeg vil bare arbejde i Fakta og en tur til Østen", eller "Jeg aner det ikke!".

Men hvordan kommer I nu bedst videre og får udviklet jeres egen vision for livet? For at komme nærmere det kan vi gå tilbage til antikken, som I alle har stiftet bekendtskab med i faget oldtidskundskab (af dets lærere kendt som alle fags moder). Antikken kender I også fra årets skolekomedie, der hed ”Terningerne er kastet” og fandt sted i det gamle Rom. I ved derfor naturligvis udmærket, hvem filosofen Cicero var. Jeg vil foreslå, at I bruger lidt visdom fra ham, når I nu skal formulere jeres egen personlige vision.

Cicero sagde: ”Ingen kan give dig bedre råd end dig selv”. I skal altså lytte til jer selv og give jer selv gode ”råd”. Efter at have fået råd og vejledning af mange lærere, skal I nu også lære at lytte til jer selv. Find ud af, hvad I vil. Lyt til jeres egne råd og følg dem. Skynd jer ikke. Vær ikke bange at tvivle. Det er helt normalt ikke at vide, hvad man vil være, når man bliver ”stor”. Der er ikke én rigtig vej, men mange rigtige veje. Og alle veje fører til Rom – eller skal vi sige til det liv, som bliver jeres.

Og apropos ordet ”råd”, som kommer af oldengelsk *rædan*, som betød at ”overveje”, ”tænke på, at forholde sig til”. Fra ”rædan” får vi også det engelske ord ”read” – altså ”læse”. Så man kan sige, at når I giver jer selv råd, så ligger der altid også en overvejelse bagved. Det handler groft sagt om at tænke sig om. For at kunne vejlede og råde sig selv må man ”læse” – ikke bare bøger, men verden, ens omgivelser, ens oplevelser, ens følelser. At læse (i bred forstand) handler ikke bare om at ”samle viden”, men om at ”overveje” det, man ”samler”, eller mere præcist ”at tyde” det og forsøge at forstå det. Det er en proces, som I lige er begyndt på, og som I skal fortsætte med i mange år fremover. I skal læse og tyde tekster, begivenheder, relationer, osv. – forhold jer kritisk til det, I ”læser”. I skal udfordre vante tankegange og se verden på nye måder. Det er ikke noget, der stopper i dag - det er sådan set først lige startet for jer.

Cicero råder jer altså til at stole på jer selv og til at råde jer selv. Digteren Henrik S. Holck har beskrevet præcis det samme i et smukt kort digt på to linjer. Digtet lyder i sin enkelhed:

“...findselvpåenmådeatværetilpå

findselvpåenmådeatværetilpå...”

I skal altså ikke blindt stole på jer selv, men snarere altid tvivle, for som tre unge

filosoffer har pointeret, så er: ”At være forstandig ... ikke at have en fuldkommen viden, man kan trække på, men derimod at turde tvivle på sin egen viden og derigennem konstant udvikle den”.

Mens I gennem tvivl er ved at udvikle jeres egen vision, vil I opdage at tiden flyver af sted nogle gange og står helt stille andre gange. I forhold til tid har Cicero dette huskeråd, som det er værd at have in mente: ”Det er med mænd som med vin. Alderen gør de dårlige sure og de gode bedre”. Det samme kunne nok også siges om kvinder. Banalt kan man måske fortolke Cicero således, at hvis man starter ud ”sur” i livet, så bliver det værre med tiden, men hvis man derimod går til livet med troen på det gode, så bliver det bedre undervejs. I kender måske voksne, som mindes deres gymnasietid ved at sige, at det var den bedste tid i deres liv, men måske er det mere frugtbart og positivt at sige, at gymnasiet var en god start, der gjorde det bedre muligt.

I skal altså forsøge at lave en personlig vision. Det lykkes nok ikke første forsøg, men vær ikke bange for at kvaje jer undervejs. Det er ofte de erfaringer, hvor alt ikke lykkes, som man lærer mest af. Så sats butikken og fald på hovedet. Giv roligt slip på al kontrol. Vær modige og frygtløse. Enhver erfaring er frugtbar! Husk det!

I skal naturligvis heller ikke altid formulere jeres vision helt alene, men fortsætte med at udvikle den ved at deltage i fællesskaber som det, I har været med til at skabe på Gribskov Gymnasium. For hvis I i stedet forsvinder ind i jeres egen navle og ikke kan se ud over jeres egen næsetip, så ender I bare med at være nogle irriterende narcissister. Og det er jo lige netop, hvad jeres generation ofte skydes i skoene at være. I kaldes af nogle for ”mig-mig-mig generationen”. Det er vel ikke så underligt, når ”voksne forbilleder” dyrker sig selv på de sociale medier og selv vores tidligere Statsminister tager selfie med sig selv og Barack Obama og David Cameron (så jeg må hellere også tage et med mig og jer).

Heldigvis så står det negative stereotypiske billede af jeres generation ikke alene. Det er blevet udfordret af blandt andre erhvervsforskeren Søren Schultz Hansen. Han siger: ”Det er dybt problematisk, at mange per automatik udråber den nye generation af såkaldt digitale indfødte – altså de unge mellem 18 og 28 år, som aldrig har oplevet en verden uden internet, mobiltelefoner og sociale medier – til at være en flok selvcentrerede superindividualister, for de er faktisk det stik modsatte”. Søren Schultz Hansen vil hellere kalde jer for ”vi-vi-vi

generationen”. Hans argument for at se jer på den måde er, at I udnytter grænseløsheden i den digitale verden til hele tiden at indgå i forskellige sociale netværk og danne nye relationer. At nogle unge (og ældre for den sags skyld) så af og til er så tæt klistrede til mobilen, at de ved adskillelse fra den ifølge Søren Schultz Hansen, lider af fantomsmerter, er vel den risiko, man må leve med.

At I, vores studenter, er glade for fællesskab og gode til at dyrke det både digitalt og analogt, har jeg aldrig været i tvivl om. Hverken når jeg går rundt på skolen i det daglige, eller når jeg ser jer gi’ den gas til fest. Så husk at værdsætte det fællesskab og pas godt på hinanden, når I nu snart begiver jer ud på næste etape.

Hvad har I så brug for på turen ud i livet? Ikke så meget ifølge Cicero, der siger: ”Har du en have og et bibliotek, da mangler du intet”. I har jo til enhver tid et kæmpe bibliotek i lommen på jeres mobiltelefon, så I mangler jo egentlig bare en have. Cicero siger også: ”Et rum uden bøger, er som en krop uden sjæl”. I ville nok i dag snarere sige ”Et liv uden wifi er som en krop uden sjæl”. Cicero ville nok synes, at I har alt, hvad I har brug for. Og I har desuden en solid faglig ballast og et fundament af almen dannelse. I har et væld af muligheder for at udvikle jer både fagligt og personligt gennem uddannelse, arbejde og personlige relationer. I skal nyde de mange muligheder, selvom de måske er en smule overvældende og gør det svært at formulere en vision. Men det er ok. Man kan godt have flere visioner, som ikke skal mejsles i sten, men som leves og udvikles løbende.

Lige nu sidder nogle af jer måske og tænker, at dagens ord, ”vision”, næsten er blevet for meget. Eller I har det måske ligefrem som digteren Søren Ulrik Thomsen, der gæstede os i januar, og som i et digt siger: ”De værste ord er projekt og vision / jeg bliver fuldkommen udkørt ved synet af dem”. Har I det sådan, så tænk på, at ordet vision kommer af det latinske *videre* ”at se”. I stedet for at ønske, at I formulerer en vision for jer selv, kunne jeg sige, at jeg ønsker: at I altid ser fremad, men ikke glemmer at se tilbage; at I tør se jer selv i øjnene og ikke overser andre; at I ser ud over jeres egen næsetip og husker at se gennem fingrene nogle gange; at I tør se på både det værste og det bedste – og forhåbentlig får det sådan, som Søren Ulrik Thomsen siger det i et andet digt: ”det bedste er, at jeg selv på de værste / dage er nysgerrig efter i morgen”.

Og med disse ord dimitterer jeg jer som studenter fra Gribskov Gymnasium
2015

Kilde

Manuskript tilsendt fra taler

Kildetype

Digitalt manuskript

Tags

Translokations-/dimissionstale

URI

<https://www.dansketaler.dk/tale/kristoffer-alm-lunds-translokationstale-2015>